

"Eşyanın suretlerini alıp getirmek için gözün gönderdiği ziya,.." Burdan anlaşılıyor ki, gözden cisimlere ışık gidiyor ondan sonra göz görüyor. Fakat biyoloji ilmine göre eşyadan göze ışık geliyor, ondan sonra göz görüyor deniliyor. Açıklar mısınız?

"Eşyanın suretlerini alıp getirmek için gözün gönderdiği ziya, esnâ-yı rahta eşyaya yetişmezden evvel, birden bire şimşek çakar; o şimşek kapıcı bir kuş gibi gözdeki o ziyayı alır, götürür. Veya gözün şuası, eşyanın şekillerini alıp getirirken, gecenin gözü hükmünde olan şimşek kemal-i sür'atle hücum ederek gözün elinden o şekilleri alır, götürür. Sanki, zulmeti kaldırmakla eşyayı gösteren şimşek, o bedbahtların eşyayı görmelerine razı olmadığından, onların gözlerinin şuasından o şekilleri alıp götürüyor."(1)

Bu paragrafta münafıkların ruh hali analiz ediliyor. Maddi gözün görme mekanizması değil, münafıkların manevi gözünün nasıl kör olduğu, teşbihi bir üslup ile izah ediliyor.

Münafıkların insani mekanizması hakkı elde etme kabiliyetinde iken, onların bozuk ve kokuşmuş niyetleri bir şimşek gibi o hakkı gizleyip örtüyor demektir. Şimşeğin eşyayı aydınlatması ve ardından karanlığın birden gelmesi insan için can sıkıcı bir durumdur. Münafıkların ruh dünyasında da benzer durumlar vardır ve ayette bu çok güzel tasvir ediliyor.

Risale-i Nurlar biyoloji ya da tıp kitabı değildir. Ancak biyoloji ve tıp gibi bilimsel konuları Allah'ın zat ve sıfatları adına yorumlar ve marifete bizleri ulaştırır. Bununla birlikte, ancak ileride anlaşılacak bir takım bilimsel konulara göndermeler de yapılabilmektedir bu eserlerde.

Nitekim bu iddiamızı destekleyen örnekler Risalelerde mevcuttur. Bu açıdan bakacak olursak, söz konusu ifadeyi şöyle yorumlamak mümkündür:

Gerçekliği hadis ve tecrübe ile sabit olan **nazar** olayında, gözden bir enerjinin çıktığı ve karşı tarafı etkilediği görülmektedir. **Ziya** ifadesi ile bu enerjiye işaret olabilir. Nitekim bilim dünyasında varlığı tartışılan telekinezi ilminin gündeme gelmesi de bu iddiamızı destekler mahiyettedir.

Hem kaldı ki, üstadın bu ifadesi, bilimin verilerine muhalif değildir. Zira görme olayında cisimden göze yansıyan ışık, tekrar gözden cisme geri dönerek, yansiyarak görme hadisesi gerçekleşmektedir. Dolayısı ile üstadın, “**gözün gönderdiği ziya**” ifadesini, göze gelen ışığın geri yansıması olarak anlamak da pekala mümkündür. Yani gözü ışığın kaynağı olarak görmek yerine, göze gelen ışığın geri gönderilmesi olarak, söz konusu ifadeyi yorumlamaya bir engel olmadığı kanaatindeyiz.

(1) bk. [İşârâtü'l-İ'câz, Bakara Suresi, 19 ve 20. Ayetlerin Tefsiri.](#)